

ПРОЕКТ НА СТРАТЕГИЯ „ОТ ФЕРМАТА ДО ТРАПЕЗАТА“

Проектът е публикуван от ЕК на 20 май 2020 г.

СЪОБЩЕНИЕ
ОТ КОМИСИЯТА
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ
ПАРЛАМЕНТ,
СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ
ИКОНОМИЧЕСКИ
И СОЦИАЛЕН
КОМИТЕТ И
КОМИТЕТА НА
РЕГИОНИТЕ

СТРАТЕГИЯ „ОТ ФЕРМАТА ДО ТРАПЕЗАТА“ ЗА СПРАВЕДЛИВА, ЗДРАВΟΣЛОВНА И ЕКОЛОГИЧНА ХРАНИТЕЛНА СИСТЕМА

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ДЕЙСТВИЕ

Европейската Зелена сделка определя как Европа да стане първият неутрален за климата континент до 2050 г. Тя съставя нова, устойчива и приобщаваща стратегия за растеж, която да стимулира икономиката, да подобри здравето и качеството на живот на хората, да се грижи за природата и да не изостави никого.

Стратегията „от фермата до трапезата“ е в основата на Зелената сделка. Тя обхваща цялостно предизвикателствата на устойчивите хранителни системи и признава неразривните връзки между здрави хора, здрави общества и здрава планета. Стратегията също е централна в програмата на Комисията за постигане на целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР). Всички граждани и оператори във веригите (value chains), в ЕС и на други места, трябва да се възползват от справедлив преход, особено в периода след пандемията COVID-19 и икономическия спад. Преминаването към устойчива хранителна система може да донесе екологични, здравни и социални ползи, да предложи икономически ползи и да гарантира, че възстановяването от кризата ни насочи към устойчив път. Осигуряването на устойчив поминък на основните производители, които все още изостават по отношение на доходите си, е от съществено значение за успеха на възстановяването и прехода.

Пандемията COVID-19 подчерта значението на здравословната и устойчива хранителна система, която функционира при всякакви обстоятелства и е в състояние да осигури достъп на гражданите до достатъчна наличност на продукти на достъпна храна. Освен това ни накарва да осъзнаем силните взаимовръзки между нашето здраве, екосистемите, веригите на доставки, моделите на потребление и планетарните граници. Ясно е, че трябва да направим много повече, за да поддържаме себе си и планетата здрави. Настоящата пандемия е само един пример. Нарастващото повторение на сушиите, наводненията, горските пожари и новите вредители са постоянно напомняне, че нашата хранителна система е застрашена и трябва да стане по-устойчива и устойчива.

Стратегията „от фермата до трапезата“ е нов цялостен подход за това как европейците ценят устойчивостта на храните. Това е възможност за подобряване начина ни на живот, здравето и околната среда. Създаването на благоприятна хранителна среда, която улеснява избора на здравословни и устойчиви диети, ще облагодетелства здравето и качеството на живот на потребителите и ще намали свързаните със здравето разходи за обществото. Хората обръщат все повече внимание на околната среда, здравеопазването, социалните и етичните въпроси и търсят стойност в храната повече от всякога. Дори обществата да станат по-урбанизирани, хората искат да се чувстват по-близо до храната си. Те търсят храна, която да е прясна, по-малко преработена и да е устойчива. И призивите за по-къси вериги за доставки се засилиха по време на настоящата епидемия. Потребителите трябва да бъдат овластени да избират устойчива храна и всички участници в хранителната верига трябва да виждат това като своя отговорност и възможност.

Европейската храна вече е глобален стандарт за храни, които са безопасни, изобилни, питателни и висококачествени. Това е резултат от дългогодишната политика на ЕС за защита на здравето на хората, животните и растенията и на усилията на фермери, рибари и производители на аквакултури. Сега европейската храна също трябва да се превърне в глобален стандарт за устойчивост. Тази стратегия има за цел да възнагради онези фермери, рибари и други оператори от хранителната верига, които вече са преминали прехода към устойчиви практики, дават възможност за преход на останалите и създават допълнителни възможности за своя бизнес. Земеделието в ЕС е единствената основна система в света, която намали емисиите на парникови газове (с 20% от 1990 г. насам). Въпреки това, дори в рамките на ЕС, този път не е нито линеен, нито хомогенен в държавите-членки. Освен това производството, преработката, търговията на дребно, опаковането и транспортирането на храни допринасят съществено за замърсяването на въздуха, почвата и водата и емисиите на парникови газове, и оказват дълбоко влияние върху биоразнообразието. Въпреки че преходът на ЕС към устойчиви хранителни системи започна в много области, хранителните системи остават един от основните двигатели на изменението на климата и влошаването на околната среда. Има спешна необходимост от намаляване на зависимостта от пестициди и антимикробни средства, намаляване на излишното торене, увеличаване на биологичното земеделие, подобряване на хуманното отношение към животните и обратната загуба на биологично разнообразие.

Законът за климата определя целта за неутрален за климата Съюз през 2050 г. Комисията ще представи до септември 2020 г. план за целите на климата за 2030 г., за да увеличи целта за намаляване на емисиите на парникови газове до 50 или 55% в сравнение с нивата от 1990 г. Стратегията „от фермата до трапезата“ определя нов подход, за да гарантира, че селското стопанство, рибарството и аквакултурата и веригата на хранителната стойност допринасят по подходящ начин за този процес.

Преходът към устойчиви хранителни системи също е огромна икономическа възможност. Очакванията на гражданите се развиват и водят до значителни промени на пазара за храни. Това е възможност за фермери, рибари и производители на аквакултури, както и за преработвателите на храни и хранителни услуги. Този преход ще им позволи да направят устойчивостта своя запазена марка и да гарантират бъдещето на хранителната верига на ЕС, преди конкурентите им извън ЕС да направят това. Преходът към устойчивост представлява възможност за „първи двигател“ за всички участници в хранителната верига на ЕС.

Ясно е, че преходът няма да се случи без промяна в диетите на хората. И все пак в ЕС 33 милиона души не могат да си позволят качествено хранене всеки втори ден и хранителната помощ е от съществено значение за част от населението в много държави-членки. Предизвикателството за несигурността и достъпността на храните рискува да нараства по време на икономически спад, така че е от съществено значение да се предприемат действия за промяна на моделите на потребление и ограничаване на хранителните отпадъци. Докато около 20% от произвежданата храна се изхвърля, затлъстяването също нараства. Над половината от възрастното население вече е с наднормено тегло, което допринася за високото разпространение на заболявания, свързани с диетата (включително различни видове рак) и свързаните с тях разходи за здравеопазването. Като цяло европейските диети не са в съответствие с националните хранителни препоръки и „хранителната среда“ не гарантира, че здравословният вариант винаги е най-лесният. Ако европейските диети бяха в съответствие с диетичните препоръки, екологичният отпечатък на хранителните системи ще бъде значително намален.

Става ясно, че промяната не може да се осъществи, ако останалия свят не се присъедини. ЕС е най-големият вносител и износител на селскостопански продукти и най-големият пазар на морски дарове в света. Производството на стоки може да има отрицателно социално въздействие и негативно въздействие върху околната среда в страните, в които се произвеждат. Следователно усилията за затягане на изискванията за устойчивост в хранителната система на ЕС следва да бъдат придружени от политики, които спомагат за повишаване на стандартите в световен мащаб, за да се избегне екстернализацията и износа на неустойчиви практики.

Устойчивата хранителна система ще бъде от съществено значение за постигане на климатичните и екологичните цели на Зелената сделка, като същевременно подобрява доходите на основните производители и засилва конкурентоспособността на ЕС. Тази стратегия подкрепя прехода, като поставя акцент върху новите възможности както за гражданите, така и за хранителните оператори.

2. Изграждане на хранителна верига, която служи едновременно на консуматорите, производителите, климата и околната среда

Целите на ЕС са да намали екологичното и климатичното въздействие на хранителната система на ЕС и да засили нейната устойчивост, да гарантира продоволствената сигурност при промяна на климата и загубата на биоразнообразие и да доведе до глобален преход към конкурентна устойчивост с „от фермата до трапезата“ и използването на нови възможности.

Това означава:

- гаранция, че хранителната верига, обхващаща производството на храни, транспорт, дистрибуция, маркетинг и потребление, има неутрално или положително въздействие върху околната среда, запазвайки и възстановявайки сухопътните, сладководни и морски ресурси, от които зависи хранителната система; подпомагане намаляването на изменението на климата и адаптирането му към неговото въздействие; защита на земята, почвата, водата, въздуха, здравето на растенията и на животните; и възстановяване на биоразнообразието;

- осигуряване на продоволствена сигурност, хранене и обществено здраве - гарантиране, че всеки човек има достъп до достатъчна, питателна и устойчива храна, която поддържа високи стандарти за безопасност и качество, осигуряване на здравето на растенията и здравето и хуманното отношение към животните, като същевременно се отговаря на хранителните нужди и хранителните предпочитания;

- запазване на достъпността на храните, като същевременно се генерира по-справедлива икономическа възвръщаемост във веригата на доставки, така че в крайна сметка най-устойчивата храна да стане и най-достъпната, насърчавайки конкурентоспособността на сектора на доставките в ЕС, насърчавайки справедливата търговия, създавайки нови възможности за бизнес, като същевременно гарантира целостта на единния пазар и здравето и безопасността на труда.

Устойчивостта на хранителните системи е глобален проблем и хранителните системи ще трябва да се адаптират към различни предизвикателства. ЕС може да играе ключова роля в определянето на глобални стандарти с тази стратегия. Тя определя ключови цели в приоритетни области за ЕС като цяло. В допълнение към новите политически инициативи, прилагането на съществуващото законодателство, по-специално за хуманното отношение към животните, използването на пестициди и опазването на законодателството свързано с околната среда, е от съществено значение за гарантиране на справедлив преход. Подходът ще вземе предвид различни отправни точки и разлики в потенциала за подобряване на държавите-членки. Той също така ще признае, че преходът към устойчивост на хранителната система ще промени икономическата структура на много региони на ЕС и техните модели на взаимодействие. Техническата и финансова помощ от съществуващите инструменти на ЕС, като фондове за сближаване и Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), ще подпомогнат прехода. Новите законодателни инициативи ще бъдат подкрепени от инструментите на Комисията за по-добро регулиране.

Въз основа на публичните консултации, относно идентифицирането на въздействието върху околната среда, социалните и икономическите въздействия и на анализа на това как са засегнати малките и средни предприятия (МСП) и насърчането или възпрепятстването на иновациите, оценките на въздействието ще допринесат за създаването на ефективни политически избор при минимални разходи, в съответствие с целите на Зелената сделка.

За да ускори и улесни прехода и да гарантира, че всички храни, пуснати на пазара на ЕС, стават все по-устойчиви, Комисията ще направи законодателно предложение за рамка за устойчива хранителна система преди края на 2023 г. Това ще насърчи съгласуваността на политиките на ЕС и на национално ниво, както устойчивост във всички политики, свързани с храните и засилване на устойчивостта на хранителните системи. След широки консултации и оценка на въздействието, Комисията ще работи върху общи дефиниции и общи принципи и изисквания за устойчиви хранителни системи и храни. Рамката ще засегне и отговорностите на всички участници в хранителната система. В съчетание със сертифициране и етикетиране на устойчивостта на хранителните продукти и с целеви стимули рамката ще позволи на операторите да се възползват от устойчиви практики и постепенно да повишават стандартите за устойчивост, така че да станат норма за всички хранителни продукти, пуснати на пазара на ЕС.

2.1. Осигуряване на устойчиво производство на храни

Всички участници в хранителната верига трябва да играят своята роля за постигане на устойчивост в тази хранителната верига. Земеделските производители, рибарите и производителите на аквакултури трябва по-бързо да трансформират методите си на производство и да използват най-добре природосъобразни, технологични, цифрови и други решения, за да осигурят по-добри климатични и екологични резултати, да увеличат устойчивостта на климата и да намалят и оптимизират използването на суровини (напр. пестициди, торове). Тези решения изискват човешки и финансови инвестиции, но също така обещаваат по-висока възвращаемост чрез създаване на добавена стойност и чрез намаляване на разходите.

Пример за нов зелен бизнес модел е извличането на въглерод от земеделските производители и лесовъдите. Селскостопанските практики, които премахват CO₂ от атмосферата, допринасят за целта за неутралност на климата и следва да бъдат възнаграждавани, или чрез общата селскостопанска политика (ОСП) или чрез други публични или частни инициативи (пазар на въглерод). Нова инициатива на ЕС за въглеродно земеделие в рамките на Пакта за климата ще насърчи този нов бизнес модел, който предоставя на фермерите нов източник на доходи и помага на други сектори да декарбонизират хранителната верига. Както бе обявено в Плана за действие на кръговата икономика (ПДКИ), Комисията ще разработи регулаторна рамка за сертифициране на отстраняването на въглеродни емисии въз основа на стабилно и прозрачно отчитане на въглерод, за да следи и проверява истинността на изхвърлянето на въглерод.

Кръговата икономика на биологична основа все още е до голяма степен неизползван потенциал от фермерите и техните кооперации. Например, усъвършенстваните био рафинерии, които произвеждат био торове, протеинови фуражи, биоенергия и биохимикали, предлагат възможности за преход към неутрална за климата европейска икономика и създаване на нови работни места в първичното производство.

Земеделските стопани трябва да се възползват от възможностите за намаляване на метановите емисии от добитъка, като развиват производството на възобновяема енергия и инвестират в анаеробни копачи за производство на биогаз от селскостопански отпадъци и остатъци, като оборски тор. Стопанствата също имат потенциал да произвеждат биогаз от други източници на отпадъци и остатъци, като например от хранително-вкусовата промишленост, канализацията, отпадните води и битовите отпадъци. Земеделските къщи и хамбари често са идеални за поставяне на слънчеви панели и такива инвестиции трябва да бъдат приоритетни в бъдещите стратегически планове на ОСП. Комисията ще предприеме действия за ускоряване на пазарното приемане на тези и други решения за енергийна ефективност в сектора на селското стопанство и храните, стига тези инвестиции да се извършват по устойчив начин и без да се нарушава продоволствената сигурност или биоразнообразието, в рамките на инициативите за чиста енергия и програми.

Използването на **химически пестициди** в земеделието допринася за замърсяването на почвите, водата и въздуха, причинява загуби в биоразнообразието и може да увреди нетаргетираните растения, насекоми, птици, бозайници и земноводни. Комисията вече създаде хармонизиран показател на риска за определяне на прогреса в намаляването на риска, свързан с пестицидите. Това представлява 20 процента намаление на риска от използването на пестициди през последните 5 години. Комисията ще предприеме и допълнителни стъпки за намаление на цялостното използване и риска от химически пестициди с 50 процента и използването на по-опасни пестициди с 50 процента до 2030 г. За да пристъпим към това, да създадем алтернативи и да запазим доходите на фермерите, Комисията ще предприеме множество стъпки. Ще преразгледа Директивата за устойчивото използване на пестициди, ще подобри разпоредбите за интегрирано управление на пестицидите (IPM) и ще промотира по-висока употреба на безопасни алтернативи за опазване на реколтата от пестициди и болести. IPM ще насърчава използването на алтернативни контролни техники, като ротация на посевите и механично плевене, и ще бъде един от основните инструменти за намаление на използването и зависимостта от химически пестициди като цяло, и използването на по-опасни пестициди в частност. Земеделски практики, които намаляват използването на пестициди чрез ОСП, ще играят важна роля и Стратегическите планове трябва да отразят този преход, и да промотират достъп до съвети. Комисията също ще улесни поставянето на пазара на пестициди, съдържащи биологично активни субстанции и ще подсили оценката на риска за околната среда на пестицидите. Ще действа за намаляване дължината на процедурите по одобрение за използване на пестициди от страна на държавите членки. Комисията ще предложи и промени на Регламента от 2009 г. относно статистика за пестициди с оглед превъзможване на пропуски в данните и промотиране изготвянето на политики, базиращи се на доказателства. Излишъкът на хранителни вещества (особено азот и фосфор) в околната среда, идващо от прекаленото използване и факта, че не всички хранителни вещества, които се използват в земеделието, ефективно се абсорбират от растенията, е друг основен източник на замърсяване на въздуха, почвите и водата, като влияят и на климата. Комисията ще действа за намаляване загубите на хранителни вещества поне с 50 процента, като осигури да няма влошаване на почвеното плодородие. Това ще намали използването на пестициди с 20 процента до 2030 г. Това ще се постигне чрез пълното прилагане на релевантното законодателство в областта на околната среда и климата, идентифицирайки с ДЧ намаляване на товарването на хранителните вещества необходими за постигането на тези цели, прилагане на балансирано плодородие и устойчиво управление на хранителните вещества, и чрез по-добро управление на азот и фосфора по време на жизнения им цикъл. Комисията ще разработи с ДЧ План за действие за интегрирано управление на хранителни вещества с оглед адресиране на замърсяването на хранителните вещества от източника и ще увеличи устойчивостта на животновъдния сектор. Комисията ще работи с ДЧ за увеличи крайни срок за заявление за прецизни плодородни техники и устойчиви земеделски практики, особено в зони, в които интензивно се гледат животни, и чрез рециклиране на органични отпадъци в възобновяеми торове. Това ще се случи чрез мерките на ДЧ, които ще се включат в Стратегическите планове по ОСП като Инструмент за устойчивост на фермите относно управлението на хранителни вещества, инвестиции, услуги за съвети и космическите технологии на ЕС (Коперник, Галилео).

Земеделието е отговорно за **10.3%** от парниковите газове в ЕС и почти **70%** от тях идват от животновъдния сектор. Те се състоят от невъглеродни парникови газове (метан и двуазотен окис). Също така, 68% от общата земеделска земя се използва за животновъдство. За да се подпомогне намаляването на екологичния и климатичен отпечатък на животновъдството, и за да се избягва теча на въглерод чрез внос и да се подкрепи продължаващия преход към устойчиво животновъдство, Комисията ще улесни пласирането на пазара на устойчиви и иновативни фуражни добавки. Тя ще проучи правилата на ЕС за намаляване зависимостта от критични фуражни материали (например соя, отглеждана на обезлесена земя) чрез насърчаване на растителни протеини, отглеждани в ЕС, както и алтернативни фуражни продукти, като насекоми, запаси от морски фураж (алгае) и отпадъчни продукти от био икономиката (например отпадъци от риба). Нещо повече, Комисията предприема преглед на насърчителната програма на ЕС за земеделски продукти с оглед засилване приноса ѝ към устойчивото производство и потребление, и в съответствие с развиването на хранителните режими. По отношение на месото, прегледът трябва да се фокусира върху това как ЕС може да използва насърчителната си програма за подкрепа на най-устойчивите и ефикасни от гледна точка въглерод, методи за животновъдство. Тя ще оценява също така строго всяко предложение за обвързано подпомагане в стратегическите планове от гледна точка нуждата за цялостна устойчивост.

Антимикробната резистентност (АМУ), свързана с прекомерната и неуместна употреба на антимикробни препарати за здравето на човека и животните, коства приблизително 33,000 човешки живота в ЕС/Европейското икономическо пространство всяка година. Следователно Комисията ще предприеме действия, за да намали цялостните продажби в ЕС на антимикробни препарати за земеделски животни и в рибните стопанства с 50% до 2030 г. Новите регламенти за ветеринарни медицински продукти и медикаментозни фуражи предвиждат широка гама от мерки, за да се потигне тази цел и да се насърчи здравето.

По-високо ниво на хуманно отношение към животните подобрява здравето им и качеството на храните, намалява нуждата от медикаменти и може да спомогне за запазването на биоразнообразието. Ясно е, че и гражданите искат това. Комисията ще ревизира законодателството относно хуманното отношение към животните, включително относно транспортирането на животни и тяхното заколване, за да е в хармония с най-новите научни доказателства, да разшири обхвата му, да го направи по-лесно за прилагане и в крайна сметка да осигури по-високо ниво на хуманно отношение към животните. Стратегическите планове и новите Стратегически насоки на ЕС относно Аквакултурите ще подкрепят този процес. Комисията също така ще обмисли опции за етиктиране относно хуманно отношение към животните, за да предаде по-добре тази ценност през хранителната верига.

Климатичните промени носят нови заплахи за растителното здраве. Устойчивостта като предизвикателство призовава за мерки за по-добра защита на растенията от възникващи вредители и болести, както и за иновации. Комисията ще приеме правила за засилване бдителността относно вноса на растения и наблюдение на територията на Съюза. Нови и иновативни техники, включително биотехнологии и развитие на био базирани продукти могат да играят роля в увеличаването на устойчивостта, при условие, че са безопасни за потребителя и околната среда, като в същото време носят ползи за обществото като цяло. Те могат също така да ускорят процеса на намаляване зависимостта от пестициди. В отговор на молби от държавите членки, Комисията провежда проучване, което ще разгледа потенциала на нови геномни техники за подобряване устойчивостта по веригата за доставка на храни. Устойчивите хранителни системи разчитат още и на сигурност и разнообразие на семената. Фермерите трябва да имат достъп до гама от качествени семена за растителни сортове, адаптирани към натиска на климатичните промени. Комисията ще предприеме мерки за улесняване регистрацията на сортове семена, включително за органично земеделие и за да гарантира по-лесен достъп до пазара за традиционни и местно адаптирани сортове. Пазарът за органична храна е задействан така, че да продължи да расте, а органичното земеделие трябва да бъде допълнително насърчавано. То има положително въздействие върху биоразнообразието, създава работни места и привлича млади фермери. Потребителите разпознават стойността му. Правната рамка подкрепя прехода към този тип земеделие, но трябва да се направи повече, а подобни промени трябва да се състоят и при океаните и вътрешните води. В допълнение към мерките по ОСП, като еко-схемите, инвестициите и консултантските услуги, и Общата рибарска политика (ОРП), Комисията ще изведе План за действие относно органичното земеделие. Това ще подпомогне държавите членки да стимулират както предлагането, така и търсенето на органични продукти. Ще гарантира потребителско доверие и ще насърчи търсенето чрез промоционални кампании и зелени обществени поръчки. Този подход ще помогне за достигането на целта поне 25% от земеделската земя в ЕС да служи за био земеделие до 2030 г. и значително увеличение на био аквакултурите. Ясно е, че преходът трябва да бъде подкрепен от ОСП, която има за свой фокус Зелената сделка.

Новата ОСП, която Комисията предложи през юни 2018 г. цели да подпомогне фермерите да подобрят екологичното си и климатично представяне чрез модел, ориентиран повече към резултата, по-добро използване на данни и анализи, подобрени задължителни екологични стандарти, нови доброволни мерки и увеличен фокус върху инвестициите в зелени и дигитални технологии и практики. Също цели да гарантира нормален доход, позволявайки им да се грижат за своите семейства и да устояват на кризи от всякакъв вид.

Изискването за подобрене ефикасността и ефективността на директните плащания чрез тавани и по-добро таргетиране на подпомагането на доходите за фермерите, които се нуждаят от него и които изпълняват зелената амбиция, отколкото за предприятия и компании, които само притежават земеделска земя, остава основен елемент то бъдещата ОСП. Способността на държавите членки да гарантират това трябва да се оцени внимателно в стратегическите планове и да се наблюдава по време на изпълнението. Най-скорошният анализ на Комисията заключава, че реформата наистина има потенциала да задвижи Зелената сделка, но ключовите разпоредби от предложенията трябва да бъдат запазени в преговорния процес, а някои подобрения и практически инициативи да бъдат разработени.

Новите „еко-схеми“ ще предложат голям поток от финансиране за засилване на устойчивите практики, като прецизно земеделие, агроекология (включително биологично земеделие), земеделие, при което се съхранява въглерод в почвата и агролесовъдство. Държавите членки и Европейската комисия ще трябва да гарантират, че са разпределени по подходящ начин и се прилагат в Стратегическите планове. Комисията ще подкрепи въвеждането на минимален бюджет, заделен единствено за еко-схеми.

Комисията също така ще отправя препоръки към всяка държава членка относно деветте конкретни цели на ОСП, преди официално да представят проектите на стратегическите си планове. Комисията ще обърне особено внимание на разглеждането на целите на „Зелената сделка“ и на тези, произтичащи от тази стратегия и Стратегията за биологичното разнообразие до 2030 г.

Тя ще призове държавите членки да определят национални ценности за тези цели, като вземат предвид тяхното специфично положение и гореспоменатите препоръки. Въз основа на тези ценности държавите членки ще определят необходимите мерки в своите стратегически планове.

Паралелно с промените в селското стопанство трябва да се ускори и преминаването към устойчиво производство на риба и морски дарове. Икономическите данни показват, че там, където риболовът е станал устойчив, паралелно са нарастнали и доходите. Комисията ще засили усилията за привеждане на рибните запаси до устойчиви нива чрез ОПОР, където остават пропуски в прилагането (напр. Чрез намаляване на разточителното изхвърляне), ще засили управлението на риболова в Средиземно море в сътрудничество с всички крайбрежни държави и ще преразгледа до 2022 г. как ОПОР се справя с рисковете, предизвикани от изменението на климата. Предложеното преразглеждане на системата за контрол на риболова в ЕС27 ще допринесе за борбата срещу измамите чрез подобрена система за проследяване. Задължителното използване на дигитализирани сертификати за улов ще засили мерките за предотвратяване навлизането на незаконни рибни продукти на пазара на ЕС.

Рибата, отглеждана в развъдници и морски дарове генерират по-нисък въглероден отпечатък в сравнение с животновъдството. В допълнение към значителната подкрепа от следващия Европейски фонд за морско и рибарство за устойчиво отглеждане на морски дарове, Комисията предвижда приемането на насоки на ЕС за плановете за устойчиво развитие на аквакултурите на държавите членки и насърчаването на правилния вид разходи по Фонда. Той също така ще посочи добре насочена подкрепа за водорасловата индустрия, тъй като водораслите трябва да се превърнат във важен източник на алтернативен протеин за устойчива хранителна система и глобална продоволствена сигурност.

И накрая, за да подкрепи първичните производители в прехода, Комисията предвижда да се изяснят правилата за конкуренция за колективни инициативи, които насърчават устойчивостта на веригите за доставки. Тя също така ще помогне на земеделските производители и рибарите да укрепят позицията си във веригата на доставки и да получат справедлив дял от добавената стойност на устойчивото производство чрез насърчаване на възможностите за сътрудничество в рамките на общите пазарни организации за селскостопански продукти и рибни продукти и аквакултури. Комисията ще наблюдава прилагането на Директивата за нелоялните търговски практики от страна на държавите членки. Тя също така ще работи със съзакондатели за подобряване на правилата в земеделието, които укрепват позицията на земеделските производители (например производители на продукти с географски указания), техните кооперации и организации на производители във веригата на доставка на храни.

2.2. Осигуряване на продоволствена сигурност

Устойчивата хранителна система трябва да осигурява достатъчно и разнообразно предлагане на безопасна, питателна, достъпна и устойчива храна за хората по всяко време, и не на последно място в условията на криза. Събитията, които засягат устойчивостта на хранителните системи, не произтичат непременно от самата верига на доставки на храни, но могат да бъдат предизвикани от политически, икономически, екологични или здравни кризи. Въпреки че настоящата пандемия COVID-19 няма връзка с безопасността на храните в ЕС, такава криза може да постави риск както за продоволствената сигурност, така и за препитанието. Промените в климата и загубата на биологично разнообразие представляват непосредствена и трайна заплаха за продоволствената сигурност и поминъка. В контекста на тази стратегия Комисията ще продължи да следи внимателно продоволствената сигурност, както и конкурентоспособността на земеделските производители и преработвателите.

Предвид сложността и броя на участниците, участващи във добавената стойност на цялата хранителна верига, кризите я засягат по различни начини. Въпреки че като цяло има достатъчно доставки на храна, тази пандемия представлява много предизвикателства, като например логистични прекъсвания на веригите за доставки, недостиг на работна ръка, загуба на определени пазари и промяна в потребителските модели, влияещи върху функционирането на хранителните системи. Тази ситуация е безпрецедентна и хранителната верига се сблъсква с нарастващи заплахи всяка година с повтарящи се суши, наводнения, горски пожари, загуба на биологично разнообразие и нови вредители. Увеличаването на устойчивостта на земеделските производители и преработватели в крайна сметка ще увеличи тяхната устойчивост. Тази стратегия има за цел да осигури нова рамка за това, допълнена от мерки, заложи в Стратегията за биологично разнообразие.

Пандемията COVID-19 също ни даде да разберем колко е важен човешкият капитал (временен/неосигурен), като работниците в хранително-вкусовата промишленост.

Ето защо ще бъде особено важно да се смекчат социално-икономическите последици, засягащи хранителната верига, и да се гарантира спазването на основните принципи, залегнали в Европейския стълб на социалните права, особено що се отнася до несигурните/рисковите, сезонни и недеklarирани работници. Съображенията за социалната защита на работниците, условията на труд и настаняване, както и опазването на здравето и безопасността ще играят основна роля за изграждането на справедливи, силни и устойчиви хранителни системи.

Комисията ще засили координацията на общ европейски отговор на кризи, засягащи хранителните системи, с цел гарантиране на продоволствената сигурност и безопасността на храните, укрепване на общественото здраве и смекчаване на тяхното социално-икономическо въздействие в ЕС. Въз основа на извлечените поуки, Комисията ще оцени устойчивостта на хранителната система и ще разработи план за действие при извънредни ситуации за осигуряване на продоволствената сигурност, които да бъдат въведени във времена на криза. Резервът за криза в селското стопанство ще бъде обновен, така че пълният му потенциал може да бъде използван предварително в случай на криза на селскостопанските пазари. В допълнение към мерките за оценка и управление на риска, които трябва да бъдат активирани по време на криза, планът ще създаде механизъм за реагиране при проблем с продоволствената сигурност, координиран от Комисията и включващ държавите членки. Той ще се състои от различни сектори (селско стопанство, рибарство, безопасност на храните, работна сила, здравеопазване и транспорт) в зависимост от характера на кризата.

2.3. Стимулиране на устойчиви практики за преработка на храни, търговия на едро, дребно, хотелиерство и хранителни услуги

Преработвателите на храни, операторите на хранителни услуги и търговците на дребно оформят пазара и влияят върху хранителния избор на потребителите чрез вида и хранителния състав на храната, която произвеждат, избора им на доставчици, производствените методи и опаковките, транспорта, търговията и маркетинговите практики. В качеството си на най-голям световен вносител и износител на храни, индустрията на храни и напитки в ЕС също влияе върху екологичния и социалния отпечатък на световната търговия. Укрепването на устойчивостта на нашите хранителни системи може да помогне за по-нататъшното изграждане на репутацията на бизнеса и продуктите, създаване на стойност за акционерите, подобряване на условията на труд, привличане на служители и инвеститори и предоставяне на конкурентно предимство, повишаване на производителността и намаляване на разходите за компаниите.

Секторът на хранително-вкусовата промишленост и търговията на дребно трябва да зададе посоката чрез увеличаване на наличността и достъпността до здравословните, устойчиви хранителни варианти за редуциране на цялостния отпечатък на хранителната система върху околната среда. За да насърчи това, Комисията ще разработи Кодекс на поведение на ЕС за отговорна бизнес и маркетингова практика, придружен от рамка за мониторинг. Кодексът ще бъде разработен съвместно с всички заинтересовани страни.

Комисията ще търси поемане на ангажименти от хранителни компании и организации за предприемане на конкретни действия относно здравето и устойчивостта, като се съсредоточи по-специално върху: преформулиране на хранителни продукти в съответствие с насоките за здравословни и устойчиви режими на хранене; намаляване на техния екологичен отпечатък и потреблението на енергия чрез внедряване на по-висока енергийна ефективност; адаптиране на маркетинговите и рекламните стратегии, като се вземат предвид нуждите на най-уязвимите; гарантиране, че кампаниите за цени на храните не подкопават представата на гражданите за тяхната стойност;

и намаляване на опаковките в съответствие с новия План за действие за кръгова икономика CEAP. Например маркетингови кампании за реклама на месо на много ниски цени трябва да се избягват. Комисията ще наблюдава спазването на тези ангажименти и ще предприеме законодателни мерки, ако напредъкът е недостатъчен. Комисията също така подготвя инициатива за подобряване на рамката за корпоративно управление, включително изискване към хранителната индустрия да интегрира устойчивостта в корпоративните си стратегии. Комисията ще търси и възможности за улесняване на преминаването към по-здравословни хранителни режими и стимулиране на преформулирането на продуктите, включително чрез създаване на профили на хранителните вещества за ограничаване на промоцията (чрез хранителни или здравни заявки) на храни с високо съдържание на мазнини, захари и сол.

Комисията ще предприеме действия за увеличаване на мащаба и насърчаване на устойчиви и социално отговорни производствени методи и кръгови бизнес модели в хранително-вкусовата промишленост и търговията на дребно, включително специално предназначени за МСП, в синхрон с целите и инициативите, предложени в новия План за действие за кръгова икономика CEAP. Разгръщането на кръгова и устойчива биоикономика на ЕС предоставя възможности за бизнес, например свързани с използването на хранителни отпадъци.

Опаковките на храните играят ключова роля за устойчивостта на хранителните системи. Комисията ще преразгледа законодателството относно материалите за контакт с храни, за да подобри безопасността на храните и качеството на общественото здраве (по-специално за намаляване на употребата на опасни химикали), ще подкрепи използването на иновативни и устойчиви решения относно опаковането, като се използват екологични, повторно използвани и рециклируеми материали, допринасящи за намаляване на хранителните отпадъци. Освен това, в рамките на инициативата за устойчиви продукти, обявена в Плана за действие за кръгова икономика, тя ще работи по законодателна инициатива за повторната употреба в хранителни услуги за заместване на опаковки и прибори за храна за еднократна употреба с продукти за многократна употреба.

В заключение, Комисията ще преразгледа маркетинговите стандарти, за да осигури приемането и предлагането на устойчиви селскостопански, рибни и аквакултурни продукти и да интензифицира ролята на критериите за устойчивост, вземайки под внимание възможното въздействие на тези стандарти върху загубата на храни и хранителните отпадъци. Успоредно с това тя ще укрепи законодателната рамка за географските означения (ГО) и, когато е подходящо, ще включва специфични критерии за устойчивост. Освен това, с оглед повишаване на устойчивостта на регионалните и местните хранителни системи, Комисията с цел създаване на по-къси вериги на доставки ще подкрепи намаляването на зависимостта от транспортиране на дълги разстояния (около 1,3 милиарда тона първични селскостопански, горски и рибни продукти бяха транспортирани по пътищата през 2017 г.).

2.4 Насърчаване на устойчивото потребление на храни и улесняване на преминаването към здравословни и устойчиви диети

Настоящите модели за консумация на храна не са устойчиви, както от гледна точка на здравето, така и по отношение на околната среда. Докато в ЕС средният прием на енергия, червено месо, захари, сол и мазнини продължават да надвишават препоръчителните количества, то консумацията на пълнозърнести зърнени храни, плодове и зеленчуци, бобови растения и ядки е недостатъчна.

Обръщане на тенденцията за увеличаване на наднорменото тегло и затлъстяването в ЕС до 2030 г. е от решаващо значение. Преминаването към по-растителна диета с по-малко червено и преработено месо, и с повече плодове и зеленчуци, ще намали не само рисковете от животозастрашаващи заболявания, но и въздействието върху околната среда на хранителната система. Изчислено е, че през 2017 г. в ЕС над 950 000 смъртни случая (един на всеки пет) и над 16 милиона години загубен здравословен живот се дължат на нездравословни диети, основно сърдечно-съдови и ракови заболявания. Планът на ЕС за борба с рака включва насърчаването на здравословни диети като част от действията за превенция на рака.

Осигуряването на ясна информация, която улеснява потребителите да избират здравословни и устойчиви диети, ще облагодетелства здравето и качеството на живот и ще намали свързаните със здравето разходи. За да даде възможност на потребителите да правят информиран, здравословен и устойчив избор на храни, Комисията ще предложи хармонизирано задължително етикетирание на хранителните стойности от предната страна на опаковката и ще обмисли да предложи разширяване на задължителните указания за произход или произход на определени продукти, вземайки предвид въздействието върху единния пазар. Комисията също така ще проучи начините за хармонизиране на доброволните твърдения за безвредност по отношение на околната среда и за създаване на устойчива рамка за етикетирание, която обхваща в синергия с други съответни инициативи хранителните, климатичните, екологичните и социалните аспекти на хранителните продукти. Комисията ще проучи и нови начини за предоставяне на информация на потребителите чрез други средства, включително цифрови, за да подобри достъпността на информацията за храните, по-специално за лица със зрителни увреждания.

За да подобри достъпността и цената на устойчивата храна и да насърчи здравословните и устойчиви диети в институционалното хранене, Комисията ще се спре на най-добрия начин за определяне на минимални задължителни критерии за устойчиви доставки на храни.

Това ще помогне на градовете, регионите и публичните институции да изиграят своята роля чрез осигуряване на устойчива храна за училища, болници и обществени институции, а също така ще засили устойчивите системи за земеделие, като например биологичното земеделие. Комисията ще даде личен пример, като засили стандартите за устойчивост в договора за кетъринг за столовите си. Тя също така ще направи преглед на училищната схема в ЕС, за да засили приноса ѝ към устойчивото потребление на храни и по-специално за укрепване на образователните послания относно значението на здравословното хранене, устойчивото производство на храни и намаляването на хранителните отпадъци.

Данъчните стимули също трябва да стимулират прехода към устойчива хранителна система и да насърчат потребителите да избират устойчиви и здравословни диети. Предложението на Комисията относно ставките на ДДС (понастоящем се обсъжда в Съвета) може да позволи на държавите членки да използват по-целенасочено ставките, например в подкрепа на производството на биологични плодове и зеленчуци.

Данъчните системи на ЕС следва също да се стремят да гарантират, че цената на различните храни отразява реалните разходи по отношение на използването на ограничени природни ресурси, замърсяване, емисии на ПГ и други външни въздействия върху околната среда.

2.5 Намаляване на загубите и разхищението на храни

Сравнянето с проблема за загубата и разхищението на храни е от ключово значение за постигане на устойчивост. Намаляването на хранителните отпадъци ще доведе до спестявания за потребителите и операторите, а възстановяването и преразпределянето на излишните храни, които иначе биха били загубени, има важно социално измерение. Той също така се свързва с политиките за възстановяване на хранителни вещества и вторичните суровини, производството на фуражи, безопасността на храните, биоразнообразието, биоикономиката, управлението на отпадъците и възобновяемата енергия.

Комисията се ангажира да намали наполовина хранителните отпадъци на глава от населението на нива на дребно, както и за потребители до 2030 г. (Цел на SDG 12.3). Използвайки новата методология за измерване на хранителните отпадъци и данните, очаквани от държавите членки през 2022 г., тя ще определи базова линия и ще предложи правно обвързващи цели за намаляване на хранителните отпадъци в целия ЕС.

Комисията ще интегрира загубата на храни и предотвратяването на отпадъци и в други политики на ЕС. Неразбирането и неправилната употреба на отбелязването на дата („използвай преди“ и „най-добър до“) водят до хранителни отпадъци. Комисията ще преразгледа правилата на ЕС, за да вземе предвид изследванията на потребителите. В допълнение към количественото определяне на нивата на хранителните отпадъци, Комисията ще проучи загубите на храни през етапа на производството и ще проучи начините за тяхното предотвратяване. Координирани действия на равнище ЕС ще засилят действията на национално равнище, а препоръките на Платформата на ЕС за предотвратяване на загубата и разхищението на храни ще помогнат да се покаже пътя за всички участници.

2.6. Борба с измамите с храни по веригата за доставки на храни

Измамите с храни застрашават устойчивостта на хранителните системи. Те заблуждават потребителите, като възпрепятстват осъществяването на информиран избор. Подкопават безопасността на храните, лоялните търговски практики, устойчивостта на пазарите на храни и в крайна сметка единния пазар. От решаващо значение в това отношение е политиката за нулева толерантност със съответните ефективни възпиращи фактори. Комисията ще разшири борбата си срещу измамите с храни, за да постигне равнопоставени условия за операторите и да разшири правомощията на органите за контрол и правоприлагане. Тя ще работи с държавите членки, Европол и други органи за използване на данните на ЕС за проследяемост и сигнали, с оглед подобряване на координацията по отношение на измамите с храни. Тя също така ще предложи по-строги възпиращи мерки, по-добър контрол върху вноса и ще проучи възможността за засилване на координационния и разследващ капацитет на Европейската служба за борба с измамите (OLAF).

3. УЛЕСНЯВАНЕ НА ПРЕХОДА

3.1. Изследвания, иновации, технология и инвестиции

Изследванията и иновациите са основен двигател за ускоряване на прехода към устойчиви, здравословни и приобщаващи хранителни системи от първично производство до потребление. Изследванията и иновациите могат да спомогнат за разработване и тестване на решения, преодоляване на бариери и разкриване на нови пазарни възможности. По Хоризонт 2020 Комисията подготвя допълнителна покана за предоставяне на предложения за приоритети за Зелена Сделка през 2020 г. за общо около 1 млрд. евро. По Хоризонт Европа се предлага да се дадат 10 млрд. евро за изследвания и иновации в областта на храните, биоикономиката, природните ресурси, земеделие, рибарство, аквакултури и околна среда, както и за използването на дигитални технологии и природни решения за земеделски и хранителни продукти. Ключова област на изследванията ще бъдат микробиома, храна от океаните, градски хранителни системи, както и увеличаване на достъпността и източниците на алтернативни протеини като растителни, микробни, морски протеини и такива от насекоми, както и месни заместители. Целта в областта на здравето на почвите и храните е разработване на решения за възстановяване на здравето на почвите и техните функции. Ново познание и технологии също ще разширят агроекологичните подходи в първичното производство чрез специално партньорство за живи лаборатории за агроекология. Това ще допринесе за намаляване на използването на пестициди, торове и антимикробни средства. За ускоряване на иновациите и трансфера на знания Комисията ще работи с държавите членки за засилване ролята на Европейското партньорство за иновации „Земеделска продуктивност и устойчивост“ (EIP-AGRI) в Стратегическите планове. В допълнение Европейският регионален фонд за развитие ще инвестира, чрез интелигентно специализиране, в иновации и сътрудничества по веригата на предлагане на храни.

Ново партньорство по Хоризонт Европа за „Безопасни и устойчиви хранителни системи за хората, планетата и климата“ ще създаде механизъм за управление на изследванията и иновациите, ангажирайки държави членки и заинтересовани лица по цялата верига от фермата до трапезата, да намерят иновативни решения, с които да предоставят ползи за храненето, качеството на храните, климата, кръговата икономика и общностите.

Всички фермери и селски райони е необходимо да бъдат свързани чрез бърз и надежден интернет. Това е от ключово значение за работните места, бизнеса и инвестициите в селските райони, както и за подобряване качеството на живот в районите като например здравеопазване, забавления и електронно правителство.

Достъпът до бърз широколентов интернет ще позволи да се интегрира прецизното земеделие и използването на изкуствен интелект. Това ще позволи на ЕС да се възползва напълно от световното си лидерство в сателитните технологии, както и ще доведе до намаляване на разходите на фермерите, подобряване управлението на почвите и качеството на водата, намаляване използването на торове, пестициди и емисиите на парникови газове, ще подобри биоразнообразието и ще създаде по-здравословна среда за фермерите и гражданите. Комисията цели да ускори навлизането на бързия широколентов интернет в селските райони за постигане на целта от 100% достъп до 2025 г.

Инвестиции ще бъдат необходими за насърчаване на иновациите и създаване на устойчиви хранителни системи. Чрез бюджетни гаранции от ЕС Фондът InvestEU ще насърчи инвестирането в агрохранителния сектор като премахне рисковете пред инвестициите на европейски корпорации и улесни достъпа до финансиране за средните и малки предприятия и средноголемите предприятия. През 2020 г. рамката на ЕС за улесняване на устойчивите инвестиции (ЕС таксономия), както и обновената стратегия за устойчиво финансиране ще мобилизира финансовия сектор да инвестира по-устойчиво, включително в сектора на земеделието и производството на храни. ОСП следва да улеснява във все по-голяма степен подкрепата за инвестиции за подобряване на устойчивостта и ускоряване на позеленяването и цифровата трансформация на стопанствата.

3.2 Консултантски услуги, споделяне на знания и данни, и умения

Знанието и съветите са ключови за да могат всички в хранителната система да станат устойчиви. Първичните производители имат особена нужда обективни, адаптирани към тях консултантски услуги относно възможностите за устойчиво управление. Комисията следователно ще насърчава ефективни Системи за иновации и обмен на знания в земеделието (AKIS), включвайки всички оператори по хранителната верига. В своите Стратегически планове по ОСП държавите членки следва да укрепят подкрепата за AKIS и да засилят ресурсите за разработване и поддържане на подходящи консултантски услуги, необходими за постигане на целите и задачите на Зелената сделка.

Комисията ще предложи законодателство за преобразуване на своята Система за земеделска счетоводна информация в Информационна система за устойчивост на фермите с оглед също така да събира данни за целите на Стратегията „От фермата до вилцата“ и Стратегията за биоразнообразието и други показатели за устойчивост. Системата ще даде възможност за сравняване на резултатите на земеделските стопанства спрямо регионалните, националните или секторните средни стойности. Чрез адаптирани консултантски услуги, тя ще предоставя обратна връзка и насоки за земеделските производители и ще свърже техния опит към Европейското партньорство за иновации и изследователските проекти.

Това ще подобри устойчивостта на участващите земеделски производители, включително техните доходи.

Като част от Европейската стратегия за данни, общото европейско пространство за данни за земеделието ще повиши конкурентната устойчивост на селското стопанство на ЕС чрез обработка и анализ на производството, използването на земята, околната среда и други данни, позволявайки точно и съобразено прилагане на производствените подходи на ниво стопанство и наблюдението на резултатите в сектора, както и подкрепата за инициативата за въглеродно земеделие. Програмите на ЕС „Коперник“ (Copernicus) и Европейската мрежа за наблюдение и данни за морската среда (EMODnet) ще намалят инвестиционните рискове и ще улеснят устойчивите практики в сектора на рибарството и аквакултурите.

Комисията ще гарантира индивидуални решения, за да помогне на МСП в сектора на преработката на храни, търговците на дребно и доставчиците на хранителни услуги да развият нови умения и бизнес модели, като избягват допълнителни административни и финансови тежести. Тя ще даде насоки на търговците на дребно, преработвателите на храни и доставчиците на хранителни услуги относно най-добрите практики за устойчивост. Мрежата Enterprise Europe ще предоставя консултантски услуги относно устойчивостта за МСП и ще насърчи разпространението на най-добрите практики. Комисията също така ще актуализира Програмата си за умения, за да гарантира, че хранителната верига има достъп до достатъчна и подходяща квалифицирана работна ръка.

ОСП следва да улеснява във все по-голяма степен подкрепата за инвестиции за подобряване на устойчивостта и ускоряване на позеленяването и цифровата трансформация на стопанствата.

4. ПРОМОТИРАНЕ НА ГЛОБАЛНИЯ ПРЕХОД

ЕС ще подкрепи глобалния преход към устойчиви агро-хранителни системи, в съответствие с целите на тази стратегия и Целите за устойчиво развитие (ЦУР).

Чрез своите външни политики, включващи международно сътрудничество и търговска политика, ЕС ще продължи развитието на Зелени партньорства за устойчиви хранителни системи с всички свои партньори в двустранни, регионални и многостранни форуми. Това ще включва сътрудничество с Африка, съседи и други партньори и ще отчита различни предизвикателства в различни части на света. За да осигури успешен глобален преход, ЕС ще насърчи и ще даде възможност за разработване на всеобхватни, интегрирани отговори в полза на хората, природата и икономическия растеж.

Подходящите политики на ЕС, включително търговската политика, ще бъдат използвани за подкрепа и ще бъдат част от екологичния преход на ЕС. ЕС ще се стреми да осигури амбициозен раздел за устойчивост във всички свои двустранни търговски споразумения. Това ще гарантира пълното прилагане на разпоредбите за търговия и устойчиво развитие във всички търговски споразумения, включително чрез главния ръководител на ЕС по въпросите на търговията.

Търговската политика на ЕС следва да допринесе за засилване на сътрудничеството и за получаване на амбициозни ангажименти от трети страни в ключови области като хуманното отношение към животните, използването на пестициди и борбата срещу антимикробната резистентност. ЕС ще се стреми да подпомага международните стандарти в съответните международни органи и да насърчава производството на селскостопански продукти, отговарящи на високите стандарти за безопасност и устойчивост, и ще подкрепя дребните земеделски стопани при изпълнение на тези стандарти и достъпа до пазарите. ЕС също ще засили сътрудничеството за подобряване на храненето и за облекчаване на несигурността на храните чрез засилване на устойчивостта на хранителните системи и намаляване на хранителните отпадъци.

ЕС ще съсредоточи международното си сътрудничество върху научните изследвания и иновациите в областта на храните, като обърне специално внимание на адаптирането и смекчаването на изменението на климата; агро-екологията; устойчивото управление на ландшафта и управлението на земите; опазването и устойчивото използване на биоразнообразието; справедливи вериги за добавена стойност; хранене и здравословни диети; предотвратяване и реагиране на хранителни кризи; устойчивост и готовност за риск; интегрирано управление на вредителите; здравето и хуманното отношение към растенията и животните и стандартите за безопасност на храните, антимикробната резистентност, както и устойчивостта на координираните му хуманитарни интервенции и интервенции за развитие. ЕС ще надгражда върху текущите инициативи и ще интегрира съгласуваността на политиките за устойчиво развитие във всички свои политики.

Тези действия ще намалят натиска върху биоразнообразието в световен мащаб. Като такава, по-добрата защита на естествените екосистеми, съчетана с усилията за намаляване на търговията и потреблението на диви животни, ще спомогне за предотвратяване и изграждане на устойчивост на евентуални бъдещи заболявания и пандемии. За да намали приноса на ЕС към глобалното обезлесяване и деградацията на горите, през 2021 г. Комисията ще представи законодателно предложение и други мерки за избягване или минимизиране на пускането на продукти, свързани с обезлесяването или деградацията на горите на пазара на ЕС.

ЕС ще прилага нулева толерантност в борбата срещу незаконния, недеklarиран и нерегулиран риболов (ННН) и борбата с прекомерния риболов, ще насърчава устойчивото управление на рибните и морските ресурси и ще засили управлението на океана, морското сътрудничество и управлението на бреговете.

Комисията ще включи всички гореспоменати приоритети в програмните насоки за сътрудничество с трети страни в периода 2021-2027 г., като надлежно отчита целите като права на човека, пол, и мир и сигурност.

Внесените храни трябва да продължат да съответстват на съответните наредби и стандарти на ЕС. Комисията ще вземе предвид екологичните аспекти, когато оценява исканията за допустими отклонения за внос на вещества с пестициди, които вече не са одобрени в ЕС, като спазва стандартите и задълженията на СТО. За да се справят с глобалната заплаха от антимикробна резистентност, продуктите от животински произход, внесени в ЕС, ще трябва да спазват строги изисквания относно употребата на антибиотици в съответствие с наскоро договорения регламент за ветеринарномедицинските продукти. По-устойчивата хранителна система на ЕС също изисква все по-устойчиви практики от нашите търговски партньори. За да насърчи постепенното преминаване към използването на по-безопасни продукти за растителна защита, ЕС обмисля, в съответствие с правилата на СТО и след оценка на риска, да преразгледа допустимите отклонения за внос на вещества, отговарящи на „критериите за изключване“ и да представляващи високо ниво на риск за човешкото здраве и ще се ангажира активно с търговски партньори, особено с развиващите се страни, да съпътства прехода към по-устойчива употреба на пестициди, за да се избегнат смущения в търговията и да се насърчат алтернативни продукти и методи за растителна защита.

4. ПРОМОТИРАНЕ НА ГЛОБАЛНИЯ ПРЕХОД

ЕС ще подкрепи глобалния преход към устойчиви агро-хранителни системи, в съответствие с целите на тази стратегия и Целите за устойчиво развитие (ЦУР).

Чрез своите външни политики, включващи международно сътрудничество и търговска политика, ЕС ще продължи развитието на Зелени партньорства за устойчиви хранителни системи с всички свои партньори в двустранни, регионални и многостранни форуми. Това ще включва сътрудничество с Африка, съседи и други партньори и ще отчита различни предизвикателства в различни части на света. За да осигури успешен глобален преход, ЕС ще насърчи и ще даде възможност за разработване на всеобхватни, интегрирани отговори в полза на хората, природата и икономическия растеж.

Подходящите политики на ЕС, включително търговската политика, ще бъдат използвани за подкрепа и ще бъдат част от екологичния преход на ЕС. ЕС ще се стреми да осигури амбициозен раздел за устойчивост във всички свои двустранни търговски споразумения. Това ще гарантира пълното прилагане на разпоредбите за търговия и устойчиво развитие във всички търговски споразумения, включително чрез главния ръководител на ЕС по въпросите на търговията.

Търговската политика на ЕС следва да допринесе за засилване на сътрудничеството и за получаване на амбициозни ангажименти от трети страни в ключови области като хуманното отношение към животните, използването на пестициди и борбата срещу антимикробната резистентност. ЕС ще се стреми да подпомага международните стандарти в съответните международни органи и да насърчава производството на селскостопански продукти, отговарящи на високите стандарти за безопасност и устойчивост, и ще подкрепя дребните земеделски стопани при изпълнение на тези стандарти и достъпа до пазарите. ЕС също ще засили сътрудничеството за подобряване на храненето и за облекчаване на несигурността на храните чрез засилване на устойчивостта на хранителните системи и намаляване на хранителните отпадъци.

ЕС ще съсредоточи международното си сътрудничество върху научните изследвания и иновациите в областта на храните, като обърне специално внимание на адаптирането и смекчаването на изменението на климата; агро-екологията; устойчивото управление на ландшафта и управлението на земите; опазването и устойчивото използване на биоразнообразието; справедливи вериги за добавена стойност; хранене и здравословни диети; предотвратяване и реагиране на хранителни кризи; устойчивост и готовност за риск; интегрирано управление на вредителите; здравето и хуманното отношение към растенията и животните и стандартите за безопасност на храните, антимикробната резистентност, както и устойчивостта на координираните му хуманитарни интервенции и интервенции за развитие. ЕС ще надгражда върху текущите инициативи и ще интегрира съгласуваността на политиките за устойчиво развитие във всички свои политики.

Тези действия ще намалят натиска върху биоразнообразието в световен мащаб. Като такава, по-добрата защита на естествените екосистеми, съчетана с усилията за намаляване на търговията и потреблението на диви животни, ще спомогне за предотвратяване и изграждане на устойчивост на евентуални бъдещи заболявания и пандемии. За да намали приноса на ЕС към глобалното обезлесяване и деградацията на горите, през 2021 г. Комисията ще представи законодателно предложение и други мерки за избягване или минимизиране на пускането на продукти, свързани с обезлесяването или деградацията на горите на пазара на ЕС. ЕС ще прилага нулева толерантност в борбата срещу незаконния, недеklarиран и нерегулиран риболов (ННН) и борбата с прекомерния риболов, ще насърчава устойчивото управление на рибните и морските ресурси и ще засили управлението на океана, морското сътрудничество и управлението на бреговете. Комисията ще включи всички гореспоменати приоритети в програмните насоки за сътрудничество с трети страни в периода 2021-2027 г., като надлежно отчита целите като права на човека, пол, и мир и сигурност.

Внесените храни трябва да продължат да съответстват на съответните наредби и стандарти на ЕС. Комисията ще вземе предвид екологичните аспекти, когато оценява исканията за допустими отклонения за внос на вещества с пестициди, които вече не са одобрени в ЕС, като спазва стандартите и задълженията на СТО. За да се справят с глобалната заплаха от антимикробна резистентност, продуктите от животински произход, внесени в ЕС, ще трябва да спазват строги изисквания относно употребата на антибиотици в съответствие с наскоро договорения регламент за ветеринарномедицинските продукти. По-устойчивата хранителна система на ЕС също изисква все по-устойчиви практики от нашите търговски партньори. За да насърчи постепенното преминаване към използването на по-безопасни продукти за растителна защита, ЕС обмисля, в съответствие с правилата на СТО и след оценка на риска, да преразгледа допустимите отклонения за внос на вещества, отговарящи на „критериите за изключване“ и да представляващи високо ниво на риск за човешкото здраве и ще се ангажира активно с търговски партньори, особено с развиващите се страни, да съпътства прехода към по-устойчива употреба на пестициди, за да се избегнат смущения в търговията и да се насърчат алтернативни продукти и методи за растителна защита.

ЕС ще насърчи глобалния реход към устойчиви хранителни системи в Международните органи за определяне на стандартите, съответните многостранни форуми и международни събития, включително Петнадесетата среща на Конференцията на страните по Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие, Срещата на върха за хранене и растеж и Срещата на върха по хранителните системи през 2021 г. на ООН.

Като част от своя подход към информацията за храните за потребителите и в съчетание със законодателната рамка за устойчивите хранителни системи, ЕС ще насърчава схеми (включително рамка за етикетирание на устойчиви храни на ЕС) и ще ръководи работата по международните стандарти за устойчивост и методите за изчисляване на отпечатъка върху околната среда в многостранни форуми за насърчаване на по-голямото усвояване на стандартите за устойчивост. Той също така ще подкрепя прилагането на правилата за подвеждаща информация.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Европейската Зелена сделка е възможност да съгласуваме нашата хранителна система с нуждите на планетата и да отговорим положително на стремежите на европейците за здравословна, справедлива и екологична храна.

Целта на тази стратегия е да превърне хранителната система на ЕС в глобален стандарт за устойчивост. Преходът към устойчиви хранителни системи изисква колективен подход с участието на публичните власти на всички нива на управление (включително градове, селски и крайбрежни общности), участници в частния сектор по веригата на стойност на храните, неправителствени организации, социални партньори, учени и граждани.

Комисията кани всички граждани и заинтересовани страни да се включат в широк дебат за формулиране на устойчива хранителна политика, включително в националните, регионалните и местните асамблеи. Комисията кани Европейския парламент и Съвета да одобрят тази стратегия и да допринесат за нейното прилагане. Комисията ще достигне до гражданите по тази стратегия по координиран начин, за да ги насърчи да участват в преобразуването на нашите хранителни системи.

Комисията ще гарантира, че стратегията се изпълнява в тясно съгласуване с другите елементи на Зелената сделка, по-специално със стратегията за биологично разнообразие за 2030 г., новия План за действие за кръговата икономика (CEAP) и Амбицията за нулево замърсяване. Тя ще следи прехода към устойчива хранителна система, така че да работи в рамките на планетарните граници, включително напредъка по целите и цялостното намаляване на екологичния и климатичния отпечатък на хранителната система на ЕС. Тя ще събира редовно данни, включително въз основа на наблюдението на Земята за цялостна оценка на кумулативното въздействие на всички действия в тази стратегия върху конкурентоспособността, околната среда и здравето. Тя ще преразгледа тази стратегия до средата на 2023 г., за да прецени дали предприетите действия са достатъчни за постигане на целите или дали са необходими допълнителни действия.

ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Всички мерки, представени в този план за действие, трябва да продължат в съответствие с принципите за по-добро регулиране, включително оценки и оценки на въздействието, когато е подходящо

Осигуряване на устойчиво производство на храни

1. Предложение за законодателна рамка за устойчиви хранителни системи – 2023 г.

2. Разработване на план за действие при извънредни ситуации за осигуряване на продоволствието и продоволствената сигурност – Четвърто тримесечие на 2021 г.

3. Приемане на препоръки към всяка държава членка, насочени към деветте специфични цели на Общата селскостопанска политика (ОСП), преди официално да бъдат представени проектите на стратегическите планове на ОСП – Четвърто тримесечие на 2020 г.

4. Предложение за преразглеждане на Директивата за устойчиво използване на пестициди, за да се намали значително използването и риска и зависимостта от пестициди и да се подобри интегрираното управление на вредителите – Първо тримесечие на 2022 г.

5. Преразглеждане на съответните регламенти за прилагане в рамките на Средствата за растителна защита, за да се улесни пускането на пазара на продукти за растителна защита, съдържащи биологично активни вещества – Четвърто тримесечие на 2021 г.

6. Предложение за преразглеждане на регламента за статистиката на пестицидите за преодоляване на пропуските в данните и засилване на изготвянето на политики, основани на доказателства – 2023 г.

7. Оценка и преразглеждане на съществуващото законодателство за хуманно отношение към животните, включително относно транспортирането и клането на животни – Четвърто тримесечие на 2023 г.

8. Предложение за преразглеждане на регламента за фуражните добавки с цел намаляване на въздействието на животновъдството върху околната среда – Четвърто тримесечие на 2021 г.

ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Всички мерки, представени в този план за действие, трябва да продължат в съответствие с принципите за по-добро регулиране, включително и оценки на въздействието, когато е подходящо

9.Предложение за преразглеждане на регламента за мрежата за счетоводните данни за фермите с цел превръщането му в мрежа за данни за устойчивост на фермите с оглед да се допринесе за широкото възприемане на устойчивите земеделски практики –Второ тримесечие на 2022 г.

10.Изясняване на обхвата на правилата за конкуренция в ДФЕС по отношение на устойчивостта в колективните действия – Трето тримесечие на 2022 г.

11.Законодателни инициативи за засилване на сътрудничеството на първичните производители в подкрепа на позицията им в хранителната верига и незаконодателни инициативи за подобряване на прозрачността – 2021 –2022 г.

12.Инициатива на ЕС за въглеродно стопанство – Трето тримесечие на 2021 г.

Стимулиране на практиките за устойчива преработка на храни, търговия на едро, дребно, хотелиерство и хранителни услуги

13.Инициатива за подобряване на рамката за корпоративно управление, включително изискване хранителната индустрия да интегрира устойчивостта в корпоративните стратегии – Първо тримесечие на 2021 г.

14.Разработване на европейски кодекс и рамка за мониторинг за отговорно бизнес и маркетингово поведение във веригата на доставки на храни – Второ тримесечие на 2021 г.

15.Стартиране на инициативи за стимулиране на преформулирането на преработената храна, включително определяне на максимални нива за определени хранителни вещества – Четвърто тримесечие на 2021 г.

16.Задаване на хранителни профили, за да се ограничи промоцията на храна с високо съдържание на сол, захари и/или мазнини – Четвърто тримесечие на 2022 г.

ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Всички мерки, представени в този план за действие, трябва да продължат в съответствие с принципите за по-добро регулиране, включително и оценки на въздействието, когато е подходящо

17. Предложение за преразглеждане на законодателството на ЕС относно материалите в контакт с храни, за да се подобри безопасността на храните, да се гарантира здравето на гражданите и да се намали екологичният отпечатък на сектора – Четвърто тримесечие на 2022 г.

18. Предложение за преразглеждане на маркетинговите стандарти на ЕС за селскостопански, рибни и аквакултурни продукти, за да се гарантира приемането и предлагането на устойчиви продукти – 2021 – 2022 г.

19. Засилване на координацията за прилагане на правилата за единния пазар и справяне с измамите с храни, включително като се разгледа засиленото използване на разследващия капацитет на Европейската служба за борба с измамите – 2021 – 2022 г.

Насърчаване на устойчивото потребление на храни, улесняване на преминаването към здравословни и устойчиви диети

20. Предложение за хармонизирано задължително етикетирание на хранителните стойности на предните опаковки, за да се даде възможност на потребителите да направят здравословен избор на храни – Четвърто тримесечие на 2022 г.

21. Предложение за изискване на индикация за произход за определени продукти – Четвърто тримесечие на 2022 г.

22. Определяне на най-добрите условия за установяване на минимални задължителни критерии за устойчиви доставки на храни за насърчаване на здравословни и устойчиви диети, включително биологични продукти, в училища и обществени институции – Трето тримесечие на 2021 г.

23. Предложение за рамка за етикетирание на устойчиви храни, за да се даде възможност на потребителите да правят устойчив избор на храни – 2024 г.

24. Преглед на промоционалната програма на ЕС за селскостопански и хранителни продукти с оглед увеличаване на нейния принос към устойчивото производство и потребление – Четвърто тримесечие на 2020 г.

ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Всички мерки, представени в този план за действие, трябва да продължат в съответствие с принципите за по-добро регулиране, включително и оценки на въздействието, когато е подходящо

25.Преглед на правната рамка за училищната схема на ЕС с цел пренасочване на схемата към здравословна и устойчива храна – 2023 г.

26.Предложение за цели на ниво ЕС за намаляване на хранителните отпадъци – 2023 г.

27.Предложение за преразглеждане на правилата на ЕС относно отбелязването на дата („използване до“ и „най-добро преди“ обозначения) – Четвърто тримесечие на 2022 г.

